

21. CONJUGAREA VERBELOR ÎN - μι

1.1. Generalități

Spre deosebire de conjugarea în -ω, tematică, în limba greacă exista și conjugarea în -μι, atematică. În Noul Testament cinci verbe în -μι apar mai frecvent, anume: εἶμι (sunt), δίδωμι (dau), ἵστημι (stau - în picioare), ἵημι (trimit) și τιθημι (pun). ἵημι apare doar în compuși, cum sunt ἄφιεμι (trimit, iert, permit, părăsesc) și συνιημι (aduc împreună, pricep, înțeleg). În general, verbele care apar în NT, din această categorie, dimpreună cu rădăcina lor, sunt următoarele¹:

ἀμφιεννυμι,	ἐ	- a se îmbrăca
ἀπολλυμι,	ὅλ	- a distruge, a ruina
δεικνυμι	δεικ	- a arăta
δίδωμι,	δο	- a da
δυναμαι,	δυνα	- a putea, a fi în stare
εἶμι	ἔσ	- a fi, a exista
(εἶμι)	(ι)	(- a merge). ²
ἐκπεταννυμι	πετα	- a răspândi
ἐπισταμαι	στα	- a înțelege, a ști
ζωννυμι	ζω	- a înconjura, a încinge
ἵημι	ἔ	- a trimite
ἵστημι	στα	- a sta (în picioare), a stabili
καθημαι	ῆ	- a sta jos, a se așeza
καταγνυμι	ᾶγ	- a frânge
κειμαι	κει	- a sta întins

¹ Lista e prezentată în W. Mueller, *Gramatical Aids for Students of New Testament Greek*, Grand Rapids, MI: Eerdmans, 1972, p. 48.

² Unii comentatori afirmă că, de exemplu, în Ioan 7:34, 36, avem acest înțeles al verbului. În alte locuri din NT, el apare în compuși cu – ἀπ, - εἰ, - εἶ, - εἷ, - επ, - συν.

κερ ^α ννυμι	κερ ^α	- a amesteca
κιχρημι	χρ ^α	- a împrumuta (cuiva)
κορεννυμι	κορε	- a (se) sătura
κρεμαμαι	κρεμα	- a atârna, a suspenda
(κρεμαννυμι	κρεμα	- a atârna, a suspenda)
μιγνυμι	μιγ	- a amesteca
ὀμνυμι	ὀμ	- a jura, a face legământ
ὀνινημι	ὀνα	- a fi folositor
πηγνυμι	παγ	- a zidi, a repara
πιμπλημι	πλα	- a umple
πιμπρημι	πρα	- a arde (febră), a se umfla
ῥηγνυμι	ῥαγ	- a rupe, a sparge
ῥωννυμι	ῥω	- a face puternic, a întări
σβεννυμι	σβε	- a stinge
στρωννυμι	στρο	- a împrăştia
τιθημι	θη	- a pune, a aşeza
φημι	φα	- a zice, a afirma

Unele din verbele acestea în - μι au și forme echivalente în - ω, în NT, de exemplu: ὀμνυμι - ὀμνω, στρωννυμι - στρωνω, μειγνυμι - μειγνω (μειγνυμι).

1.2. Paradigmele temporale și modale ale verbelor în - μι

Terminațiile verbelor în - μι se aseamănă cu cele ale verbelor în - ω mai puțin la timpurile prezent și aorist. La prezent, imperfect și aorist 2, verbele în - μι nu folosesc vocalele de legătură ο / ε înaintea terminațiilor. De asemeni, în conjugare, vocalele din rădăcină, ε, ο, α, apar adesea în varianta lor lungă η, ω, α.

O altă caracteristică a verbelor în - μι este faptul că și la prezent și imperfect indicativ ele prezintă, din start, o dublare a primei consoane din rădăcină (dublare, reduplicare), nu numai la perfect și mai-mult-ca-perfectul. La prezent și imperfect vocala din mijloc este ι (iota). Dacă

rădăcina începe cu o vocală, atunci iota, ι, se plasează înaintea rădăcinii, cu spirit aspru.

Verb	rădăcină	rădăcină prezent
τιθημι	θε	τιθε
διδωμι	δο	διδο
ἵστημι	στα	ἵστα
ἵημι	ἐ, ἦ	ἵη

La aorist 1, diateza activă, sunetele caracteristice nu sunt „σα” ci „κα” (cf. formarea timpului perfect, modul indicativ). Paradigmele importante sunt:

1.2.1. Modul indicativ

1) Indicativ prezent activ

διδωμι	ἵστημι	τιθημι	-ἵημι
διδως	ἵστης	τιθης	-ἵης
διδωσι(ν)	ἵστησι(ν)	τιθησι(ν)	-ἵησι(ν)
διδομεν	ἵσταμεν	τιθεμεν	-ἵημεν ³
διδοτε	ἵστατε	τιθετε	-ἵετε
διδοασι(ν)	ἵστασι(ν)	τιθεασι(ν)	-ἵασι(ν)

2) Indicativ prezent mediu \ pasiv

διδομαι	ἵσταμαι	τιθεμαι	--
διδοσαι	ἵστασαι	τιθεσαι	--
διδοται	ἵσταται	τιθεται	- ἵεται

³ În Lc. 11:4 se întâlnește ἄφιομεν.

διδόμεθα	ἵσταμεθα	τιθεμεθα	--
διδόσθε	ἵστασθε	τιθεσθε	--
διδονται	ἵστανται	τιθενται	- ἵενται

3) Indicativ imperfect activ

ἔδιδουν	(nu în NT)	ἔτιθην	- ἵον (ἡφιον)
ἔδιδους	--	ἔτιθεις	--
ἔδιδου	--	ἔτιθει	- ἵεν (ἡφιεν)

ἔδιδομεν	--	ἔτιθεμεν	--
ἔδιδετε	--	ἔτιθετε	--
ἔδιδουσιν	--	ἔτιθεσαν	--
(ἔδιδουν)			

4) Indicativ imperfect mediu\pasiv

ἔδιδομην	ἵσταμην	ἔτιθεμην
ἔδιδου	ἵστασο	ἔτιθεσο
ἔδιδουτο	ἵστατο	ἔτιθετο
(ἔδιδετο)		

διδόμεθα	ἵσταμεθα	ἐπιθεμεθα
διδόσθε	ἵστασθε	ἐπιθεσθε
διδονται	ἵσταντο	ἐπιθεντο

5) Indicativ aorist 1 și 2 activ

(aor.1)	(aor.2)	și	(aor.1)	(cf. perf.)	(aor.1)
ἔδωκα	ἔστην		ἔστησα	ἔστηκα	ἔθηκα
ἔδωκας	ἔστης		ἔστησας	ἔστηκας	ἔθηκας
ἔδωκε(ν)	ἔστη		ἔστησε	ἔστηκε	ἔθηκε(ν)

ἔδωκαμεν ἑστήμεν ἑστήσαμεν ἑστήκαμεν ἑθήκαμεν
 ἔδωκατε ἑστήτε ἑστήσατε ἑστήκατε ἑθήκατε
 ἔδωκαν ἑστήσαν ἑστήσαν ἑστήκαν ἑθήκαν
 (ἔδοσαν) ἑστέκειν, etc. la m.m.pf.

6) Indicativ aorist 2 mediu

ἔδομην	(nu în NT)	ἔθεμην
ἔδου	--	ἔθου
ἔδοτο	--	ἔθετο
(ἔδετο)		
ἔδομεθα	--	ἔθεμεθα
ἔδοσθε	--	ἔθεσθε
ἔδοντο	--	ἔθεντο

1) Indicativ aorist 1 pasiv

ἔδοθην	ἑσταθην	ἔτεθην
ἔδοθης	ἑσταθης	ἔτεθης
ἔδοθη	ἑσταθη	ἔτεθη
ἔδοθημεν	ἑσταθημεν	ἔτεθημεν
ἔδοθητε	ἑσταθητε	ἔτεθητε
ἔδοθησαν	ἑσταθησαν	ἔτεθησαν

1.2.2. Modul subjunctiv

Modul subjunctiv⁴ folosește doar timpurile prezent și aorist:

1) Subjunctiv prezent activ⁵

δίδω	(nu în NT)	τιθω
------	------------	------

⁴ În NT nu apar formele de condițional-optativ ale verbelor în -μι.

⁵ Subjunctivul prezent mediu / pasiv nu este folosit în NT.

διδως	--	τιθης
διδω	--	τιθη
διδωμεν	--	τιθωμεν
διδωτε	--	τιθητε
διδωσι	--	τιθωσι

2) Subjonctiv aorist 2 activ

δω [δυω]	στω	θω
δως [δυης]	στης	θης
δω [etc.]	στη	θη
δωμεν	στωμεν	θωμεν
δωτε	στητε	θητε
δωσι	στωσι	θωσι

3) Subjonctiv aorist 2 mediu

(nu în NT)	(nu în NT)	θωμαι
--	--	θη
--	--	θηται
--	--	θωμεθα
--	--	θησθε
--	--	θωνται

4) Subjonctiv aorist 2 pasiv

δοθω	σταθω	τεθω
δοθης	σταθης	τεθης
δοθη	σταθη τεθη	
δοθωμεν	σταθωμεν	τεθωμεν
δοθητε	σταθητε	τεθητε
δοθωσι	σταθωσι	τεθωσι

1.2.3. Modul imperativ

La modul imperativ verbele în -μι urmează următoarele paradigme:

1) Imperativ prezent activ

δίδου	(nu în NT)	τιθεῖ	- ἴεις
δίδωτω	--	τιθετω	- ἴετω
δίδοτε	--	τιθετε	- ἴετε
δίδωσαν	--	τιθετωσαν	- ἴετωσαν

2) Imperativ prezent mediu \ pasiv

--	--	τιθεσο
--	--	τιθεσθω
--	--	τιθεσθε
--	--	τιθεσθωσαν

3) Imperativ aorist activ

δος	στηθι	θες	- ἕς
δοτω	στητω	θετω	- ἔτω
δοτε	στητε	θετε	- ἔτε
δοτωσαν,	στητωσαν,	θετωσαν,	- ἔτωσαν
δοντων	σταντων	θεντων	

4) Imperativ aorist mediu

δου	(nu în NT)	θου
δοσθω	--	θεσθω
δοσθε	--	θεσθε
δοσθωσαν,	--	θεσθωσαν,
δοσθων	--	θεσθων

5) Imperativ aorist pasiv

δοθητι	σταθητι	τεθητι
δοθητω	σταθητω	τεθητω
δοθητε	σταθητε	τεθητε
δοθητωσαν	σταθητωσαν	τεθητωσαν

1.2.4. Modul Infinitiv

1) Infinitiv prezent

	D. activă	D. medie / pasivă
ἀφίημι	ἀφίεναι	ἀφείσθαι
δίδωμι	διδόναι	δίδοσθαι
εἶμι	εἶναι	-----
ἵστημι	ἵσταναι	ἵστασθαι
συνιημι	συνιεναι	συνιεσθαι
τιθημι	τιθεναι	τιθεσθαι

2) Infinitiv aorist

	D. activă	D. medie	D. pasivă
ἀφίημι	ἀφίεναι	-----	-----
δίδωμι	δούναι	δοσθαι	δοθηναι
εἶμι	-----	-----	-----
ἵστημι	στηναι	-----	σταθηναι
συνιημι	συνειναι	-----	-----
τιθημι	θειναι	θεσθαι	τεθηναι

1.2.5. Modul Participiu

Participiile verbelor în - μι se conjungă la fel ca verbele în - ω.

1) Participiul prezent activ

M.	διδους	ἵστας	τιθεις	- ἱεις
F.	διδουσας	ἵσταςα	τιθεισα	- ἱεισα
N.	διδον	ἵσταν	τιθεν	- ἱεν

2) Participiu prezent mediu \ pasiv

M.	διδόμενος	ἵσταμενος	τιθεμενος	--
F.	διδομένη	ἵσταμένη	τιθεμένη	--
N.	διδόμενον	ἵσταμενον	τιθεμενον	--

3) Participiu aorist activ

M.	δους	στας	θεις	- εἷς
F.	δουσα	σασα	θεισα	- εἷσα
N.	δον	σταν	θεν	- ἔν

4) Participiu aorist mediu

M.	δομενος	-----	θεμενος
F.	δομένη	-----	θεμένη
N.	δομενον	-----	θεμενον

5) Participiu aorist pasiv

M.	δοθεις	σταθεις	τεθεις
F.	δοθεισα	σταθεισα	τεθεισα
N.	δοθεν	σταθεν	τεθεν

1.2.6. Formele principale ale verbelor în - μι

<i>Prezent</i>	<i>Viitor</i>	<i>Aorist</i>	<i>Perfect</i>	<i>Prezent M/P</i>	<i>Aor. pasiv</i>
δίδωμι	δώσω	ἔδωκα	δέδωκα	δέδομαι	ἔδοθην
ἵστημι	στήσω	ἔστησα ἔστην	ἔστηκα	ἔσταμαι	ἔσταθην
τίθημι	θήσω	ἔθηκα	τεθεικα	τεθειμαι	ἔτεθην
-ίημι	-ήσω	-ήκα	-εἶκα	- ἔωμαι	- ἔθην
(ex: συνιημι, συνισω, συνικα)					
ἀφίημι	ἀφισω	ἀφηκα	ἀφεικα	ἀφειμαι	ἀφειθην
εἶμι	ἔσομαι	ἤμην*			
		(impf.)			

1.3. *Exerciții*

1. Analizați următoarele exemple:

ἐὰν ὁμολογῶμεν τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν, πιστὸς ἐστὶν καὶ δίκαιος, ἵνα ἄφῃ ἡμῖν τὰς ἁμαρτίας καὶ καθάρσῃ ἡμᾶς ἀποπασης ἀδικίας (1 In. 1:9)

γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου, καὶ δώσω σοὶ τὸν σπτεφανὸν τῆς ζωῆς (Apor. 2:10)

ἴδου δέδωκα ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὀφείων καὶ σκορπιῶν καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ (Lc. 10:19)

καὶ εἶπεν, πού τεθεικατέ αὐτόν – λεγουσιν αὐτῷ, κυριε, ἔρχου καὶ ἴδε. (In. 11:37)

μητι ἔρχεται ὁ λυχνὸς ἵνα ὑπὸ τὸν μοδιὸν τεθῇ ἢ ὑπὸ τὴν κλινὴν – οὐχ ἵνα ἐπὶ τὴν λυχνίαν τεθῇ... (Mc. 4:21)